

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן
SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

סוטה מח-א

עניין: נסתלקה רוח הקודש

ברייתא דסדר עולם

(יג) והצפיר השעיר מלך יון וגו' הוא המלך הראשון (דניאל ח כא) . [ו] ועמד מלך גבור וגו' וכעמדו תשבר וגו' (שם יא ג) , הוא אלכסנדרוס מקדון שמלך י"ב שנה, יב) עד כאן היו הנביאים (יד) מתנבאים ברוח הקדש , מכאן ואילך , הפ אונן ושמע דברי חכמים (משלי כב יז) ,

ביאור הגר"א

לבא: יב) עד כאן היו הנביאים , פירוש משהרגו את היצר הרע בטלה הנבואה: יג) שאל אביך זה הנביאים

משך חכמה במדבר יא, יז

¹⁹ סדר עולם פרק ל: עד כאן היו הנביאים (מתנבאים ברוח הקודש, מכאן ואילך – "הט אונן ושמע דברי חכמים" – משלי כב, יז)²⁰. פירוש, משהרגו את היצר הרע בטלה הנבואה, עכ"ל הגר"א. וזהו יצרא דעבודה זרה כמבואר ביומא (סט, ב). ולדעתי כוונתו אל דברי הפסוק זכריה פרק יג, ב-ג: "והיה ביום הוא נאום ה' אכרית את שמות העצבים (מן הארץ ולא יזכרו עוד), וגם את הנביאים ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. והיה כי ינבא איש עוד (ואמרו אליו אביו ואמו יולדיו) לא תחיה כי שקר דברת (בשם ה') ודקרוהו (אביו ואמו יולדיו בהנבאו)". ועל זה כיוון הגר"א, ודו"ק²¹. כי לזה כוונת הפסוק על נבואת אמת²², שתבטל בביטול יצר הרע. ולא

ארחות יושר להג"ח קנייבסקי זצ"ל סי' כו

בסוטה (מ"ח ב) ת"ר משמתו חגי זכרי' ומלאכי נסתלקה רוח"ק מישראל וצ"ע דהא מצינו בכמה מקומות אצל התנאים שהי' להם רוח"ק עי' עירובין (ס"ד ב) למדנו שכוון ר"ג ברוח הקדש ובגדרים (ג' ב) צפה ר"ע

שלשה דברים הגיה רבנו קלונימוס בשעת פטירתו כמפי נבואה והרח"ו בספר שערי קדושה (ח"ג שער ז) כתב והנה באזנינו שמענו ובעינינו ראינו יחידי סגולה השיגו למדרגת רוח"ק כומנינו זה והיו מגידים עתידות ובהם בעלי חכמה לא נתגלו בדורות שקדמו אלינו עכ"ל. וגם בדורות האחרונים ידועים כמה דברים כגון מהגר"א ומר"בנו החפץ חיים זצ"ל ועוד הרבה גדולים מה שאמרו דברים בלי שידעו מהם כלל והכל נתקיים וגם ראינו הרבה דברים כאלו מרבותינו וללה"ה, וצ"ל שיש הרבה מדרגות ברוח"ק דמה שאמרו בגמ' נסתלקה רוח"ק מישראל הכונה על נבואה ממש שזה נסתלק עד שיבא אליהו וכמו שאמר הנביא האחרון זכרו תורת משה וגו' הנה אנכי שולח לכם את אלי' הנביא לפני בוא יום ה' והיינו שמעתה לא יהא נבואה רק בתורה תמצאו הכל והנבואה לא תחזור עד שיבא אליהו לפני משיח כמשאחז"ל (עירובין מ"ג ב), אמנם גם ברוח"ק שאח"כ יש כמה מדרגות יש שהחכם מרגיש באמת כאילו שהודיעוהו מן השמים כו"כ וכמש"כ מרן החזו"א בספר אמונה ובטחון ספ"ב וז"ל יש עוד ממדת

אומר לפי חכמתו מה שנראה לו והקב"ה מסכים עמו כמש"כ בס"ח (החדש סי' תתצ"ה) כל הדובר אמת ואינו רוצה לחשוב שקר ולא לדבר שקר אפי' דברים שיחשב ושידבר אע"פ שלא יתכוין להם כל מחשבותיו ודבריו יתקיימו שנא' ותגור אומר ויקם לך עכ"ל וזהו שמצינו בגמ' גבי חוני המעגל דבור צדיק עושה רושם למעלה אפי' הוא בטעות, ויש עוד ענין שמן השמים נותנין בפיו מה לומר ואע"פ שאינו יודע כלל שזה ברוח"ק רק נותנין לו מחשבה לומר כך וכך (לפי דעת תורה שבידו) והוא מכוין לאמת נוכח כתבו התו' בעירובין ס"ד ב' שמה שאמרו שם שכיון ר"ג ברוח"ק שקרא לגוי מבגאי אין הכונה שידע ברוח"ק שכך קוראין לו אלא שהוא קרא לו סתם שם מצוי אצל הגוים ומן השמים נתנו לתוך פיו שיקרא האמת וזה נקרא שכיון ברוח"ק ע"שן ובהו ראינו הרבה פעמים אצל הגדולים שלאחד עונים כן ולשני עונים שיעשה להיפך וזה הכל לפי מה שנותנין מן השמים בפיו מה לומר וזה ג"כ מעין נבואה קטנה כמש"כ את

באה) ומשמיא היא דאסכים דעתייהו עכ"ל. ויש לפעמים שהברכות והעצות מתקיימות בזכות השואל שמאמין באמונה שלמה שמלת החכם מתקיימת וזכות זה באמת מתקיים ואם לא הי' מאמין בזה בלב שלם באמת לא היו מתקיימין בו ודבר זה מתחלף לפי השואל נוכ"כ במשך

